

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Lzīkis lietotāju biežāk uzdotie jautājumi 2
- Zivju audzēšana kā sirdslieta 4
- “Jaunas asinis” piekrastes zvejā 5
- Ceļā uz viedumu piekrastēs 7
- Tehniski pareiza zivju dīķa izveide 8

Foto: Iveta Tomsone

AKTUALITĀTES

Engures zvejas uzņēmums “Nemo Z” līdz maija pēdējai nedēļai stāvvados bija nozvejojis apmēram 40 tonnas reņģu. No maija vidus lomos parādās aizvien vairāk vējzivju

PAVASARA ZVEJĀ – PAGAI DĀM BEZ LIELIEM LOMIEM

Šis pavasaris zvejniekiem atnāca ar mazākiem lomiem nekā ierasts, jo zvejai traucēja ne tikai vējainais laiks, bet arī aukstais ūdens, kādēļ zivju piekrastē ir mazāk nekā citugad.

No aprīļa līdz jūnijam iesakaitot, galvenā zivju suga nozvejā ir reņģe, ko pamatā nozvejo stāvvados Rīgas līcī, bet atklātās jūras piekrastē dominē apaļie jūrasgrunduli, vējzivis, luči, butes, ko zvejo pamatā ar tīkliem un murdiem.

Baltijas jūrā – par daudz vēju

LLKC zivsaimniecības konsultants un Liepājas biroja vadītājs Alekssejs Kačanovs, aptaujājot zvejniekus, ziņo, ka nozvejas rezultāts ir ļoti atkarīgs no vēja virziena. Stāvvadu zveja notiek tikai pie Jūrmalcie-

ma, lomi esot labāki nekā iepriekšējā gadā. Pamata ienākumus zvejniekiem dod apaļo jūrasgrunduļu nozveja, to lomos esot vairāk nekā reņģu. Māris Stankevičs, biedrības “Baltijas zivsaimnieku apvienība” pārstāvis: “Gada sākumā aktīvi tika zvejotas salakas, reņģes, no aprīļa beigām – apaļie jūrasgrunduli ar tīkliem, reņģu stāvvadiem, specializētiem grunduļu murdiem. Nelielos daudzumos lomos sāk nākt vējzivis.”

LLKC Ventspils biroja vadītāja Īrisa Roze-Posuma, aptaujājot Ventspils apkaimes zvejniekus, noskaidroja, ka šī pavasara nozveja murdos un tīklos kopumā ir mazāka nekā pērn, bet ne tādēļ, ka zivju mazāk, bet gan tādēļ, ka vējainā laika dēļ nevar tikt zvejā. Užavnieks Normunds Lode: “Vēja dēļ nevar tikt jūrā tik bieži kā gribētos. Aukstais jūras ūdens samazina zivju koncentrāciju –

ja pērn vienā reizē varēja no jūras izcelt 5 tonnas loma, tad tagad vairāk par 3 tonnām nesanāk. Butēm katru gadu liegums līdz 15. maijam, diemžēl lieguma laikā, kad tās zvejojot nedrīkst, tās sastopamas vairāk nekā pēc lieguma. Līdz šim lomos lielos apjomos ir bijis apaļais jūrasgrundulis, tomēr zinātnieki saka, ka ar laiku to būs aizvien mazāk, jo tiem ir tendence migrēt – izlietos barības bāzi mūsu reģionā un aizies tālāk.

Jācer, ka turpmākos piecus gadus vēl būs, ko jūrā darīt, bet pēc tam grūti pat prognozēt, kāda būs piekrastes zvejniecības nākotne Latvijā”. Vērtējot noietu, Normunds saka, ka tas ir stabils, visu paņēmu uzpircēji, cena ir pieaugusi par aptuveni 10%. Grunduļi tiek eksportēti, visas pārējās zivis pārdod iekšzemē.

► 2. lpp.

◀ 1. lpp.

Normundam Lodem piekrīt arī užvaņnieks Einārs Neilands – vēja dēļ zvejas dienu šopavasār mazāk, vienīgi prēcē lielais pieprasījums pēc butēm – tas no uzipircēju puses ir nemainīgi augsts, tiesa, cenas gan palikušas nemainīgas.

Rīgas līcī nozveja mazāka

LLKC Zivsaimniecības nodaļas projektu vadītājs Edijs Zanders ziņo, ka aukstā pavasara un zemās ūdens temperatūras dēļ no Lapmežciema līdz Kolkai piekrastes zveja nesekmējās. Ūdens temperatūra bija par zemu, lai reņģes nāktu piekrastē nārstot, līdz ar to stāvvaDOS lomi mazi. Arī valdošie vēja virzieni – pamatā dienvidu un dienvidrietumu – nav bijuši pateicīgi zvejai.

Zvejnieks no Kolkas Andris Laukšteins, kurš zvejo Vaidē, aiz Kolkas raga lieljūras pusē, stāsta, ka aprīļa beigās un maija sākumā zveja bija ļoti laba. A. Laukšteins: “Līdz maija pēdējai nedēļai nozvejotas apmēram 100 tonnas reņģu. Tas nav īpaši daudz, ņemot vērā, ka jūrā ielikti 10 stāvvaDi.” Pricēģi par lomu nav arī zvejnieki Rojā, kur līdz maija vidum trijos stāvvaDOS nozvejotas vien pārdesmit tonnas reņģu.

Engures “Nemo Z” sāka zvejoT 24. aprīlī. Līdz maija vidum nozvejotas nepilnas 40 tonnas uz 6 stāvvaDiem. Lielākais loms bija vienā no maija sākuma siltajām dienām, kad izdevās nozvejoT 15 tonnas reņģu. Sākot no maija vidus, Engurē novērojama pastiprināta roņu koncentrēšanās pie stāvvaDiem, pie viena stāvvaDa saskaitī-

Foto: Iveta Tomsons

ti pat seši roņi. Vienīgais prieks – šogad atšķirībā no iepriekšējiem gadiem pieprasījums pēc reņģēm ir lielāks.

Lapmežciema zvejniekam Uldim Meieram sešos stāvvaDOS nozveja tāda pati kā engurniekiem – līdz maija pēdējai nedēļai 40 tonnas reņģu. Maija otrajā pusē reņģu apjoms nozvejā samazinās un pieaug vējzivju daudzums.

Līča Vidzemes piekrastē stāvvaDu zvejā situācija vēl sliktāka nekā Kurzemes pusē, LLKC Zivsaimniecības nodaļas projektu vadītājs Jānis Kravalis. VērtējoT nozveju līdz maija pēdējai nedēļai, Salacgrīvas novada SIA “Aļģes 1” īpašnieks Jānis Krūmiņš saka: “Šogad kopumā nozveja ir diezgan švaka, vēl ceram, ka reņģes parādīsies. Mūsu uzņēmuma nozveja līdz šim apmēram 17 tonnas.” “Aļģes 1” līdz maija beigām no 5 stāvvaDiem bija ielikuši 3, otrs J.

cik ilgi zvejas rīks atradās ūdenī.

No LZIKIS sistēmas viedokļa katra stāvvaDa pārbaudes reize ir atsevišķs ieraksts zvejas žurnālā ar zvejas rīka ievietošanas datumu un dienu skaitu, cik ilgi rīks atradies ūdenī. Zvejas rīka iztukšošana (pilnīga vai nepilnīga) ir nākamās zvejas darbības sākums (zvejas rīka ievietošana). Tādēļ LZIKIS piekrastes zvejas žurnāla sadaļas laukā “Diena” jāievada zvejas rīka ievietošanas datums un laukā “Dienu skaits” jānorāda laiks, cik ilgi zvejas rīks atradies ūdenī, līdz veikta loma izņemšana/pārbaude. Zvejas rīks ir ievietots un var stāvēt ūdenī vairākus mēnešus. Ievietošanas diena ir atskaites punkts kopš brīža, kad stāvvaDi tikuši iztukšoti/pārbaudīti.

UZZIŅA

• Ja darbā ar LZIKIS rodas neskaidriības un problēmas, jāsazinās ar LZIKIS administratoru pa tālruņa numuru 67027038, tāpat arī strādā atbalsta e-pasta adrese lzikis@zm.gov.lv. Pašvaldības un zvejniekus regulāri konsultē arī ZM Zivsaimniecības departamenta pārstāvis Artis Ābolīņš (tāl. 67095040), kā arī Valsts vides dienesta pārstāvji. Atgādinām: ja ārpus darba laika ir novērojamas sistēmas problēmas, tad nozvejas dati tiek aizpildīti papīra formātā un ievadīti LZIKIS sistēmā pēc problēmu novēršanas. Kopš gada sākuma LZIKIS lietošanā konsultē arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra zivsaimniecības projektu vadītāji: Vidzemes piekrastē Jānis Kravalis (27763321); Kurzemē no Papes līdz Kolkai atklātās jūras piekrastē Aleksejs Kačanovs (27843096); Edijs Zanders (27080400), kurš strādā ar zvejniekiem no Kolkas līdz Jūmalai.

Krūmiņa uzņēmums SIA “Šoneris” ar 2 stāvvaDiem nozvejojis 32 t reņģu.

Carnikavas SIA “Grif 93” īpašnieks Harijs Švarcbahs saka, ka līdz maija beigām jūrā ielikts tikai viens stāvvaDs no diviem, turklāt tas pats ar vējiem saplēsts un vīri bijuši spiesti to remontēt. H. Švarcbahs: “Realizācijas problēmu nav, cenu vēl vērtēt nevaram, jo pārdo-ta tikai viena tonna. Ceram tomēr, ka lomi palielināsies.” **ZI**

Informāciju apkopoja **Kristaps Gramanis**, LLKC ZST projektu vadītājs

LZIKIS LIETOTĀJU BIEŽĀK UZDOTIE JAUTĀJUMI

? **Jautājums:** Kā notiek stāvvaDu zvejas nozvejas datu reģistrēšana Zemkopības ministrijas valsts informācijas sistēmā “Latvijas zivsaimniecības integrētā kontroles un informācijas sistēma” (turpmāk – LZIKIS)? StāvvaDu zveja notiek vairākus mēnešus – stāvvaDi tiek ievietoti aprīlī un izņemti jūnijā, tie visu šo laiku atrodas ūdenī. Attiecīgi katra loma izņemšana nenozīmē arī stāvvaDa izņemšanu. Kā rīkoties šajā gadījumā?

Atbilde. LZIKIS piekrastes zvejas žurnālā pareizi jānorāda nozvejas periods. Lauks “Diena” – zvejas rīka ievietošanas datums (konkrētās zvejas darbības sākums), lauks “Dienu skaits” –

Tātad, ja stāvvaDu ievieto 01.04. un iztukšo 10.04. (nozvejas periods 01.04. – 10.04) – LZIKIS norāda Diena “1”, dienu skaits “10”. Un tad nākamā ierakstu, ja tiek turpināta zveja, veido pēc tā paša principa – Diena “10”, notur, piemēram septiņas dienas, pie dienu skaita ieraksta “7”. Tādā veidā tiek iegūts nozvejas periods 10.04.–16.04.

Ja vienas dienas laikā zvejas rīks tiek iztukšots vairākas reizes, tad katram reisam ir savs ieraksts zvejas žurnālā. Divas reizes iztukšojot zvejas rīku, piemēram, 16.04., zvejas žurnālā būs divi ieraksti. Pēc iepriekšējās analogijas, ja zvejas rīks bija ievietots 10.04. un pārbaudīts divas reizes 16.04., tad zvejas žurnālā būs sekojoši ieraksti:

Diena 10, Dienu skaits 7 (nozvejas periods 10.04.–16.04.),

Diena 16, Dienu skaits 1 (nozvejas periods 16.04.–16.04.),

Ja zvejas rīks tiek pārbaudīts tajā pašā dienā trešo reizi, tad būs vēl viens ieraksts Diena 16, Dienu skaits 1 (nozvejas periods 16.04.–16.04.).

Zemkopības ministrija (turpmāk – ZM) vēš uzmanību: ja, pārbaudot zvejas rīku, tajā loma nebūs, reģistrējot LZIKIS nozvejas datus, zvejas žurnāla aile par nozvejas apjomu jāatstāj tukša, “0” rakstīt nedrīkst, jo sistēma to uzvers par kļūdu.

Tieši šādi reģistrējot nozvejas datus LZIKIS, sistēma nozvejas dienas skaitīs korekti un arī pie produktu partijas uzrādīsies datumu amplitūda, kurā gūta nozveja, kas būs korekta un pieņemama pirmajiem pircējiem.

Kā veidojas zvejas produktu partija piekrastes nozvejai?

Padomes Regulas (EK) Nr. 1224/2009 izpratnē partija ir konkrētas sugas zvejas un akvakultūras produktu daudzums, kas sagatavots vienā un tajā pašā veidā un ir iegūts vienā un tajā pašā attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un ar vienu un to pašu zvejas kuģi.

LZIKIS, saņemot nozvejas datus no elektroniskā piekrastes zvejas žurnāla, automātiski izveido partijas un piešķir tām identifikācijas numurus (kvadrātkodus).

Ja piekrastes zvejas žurnāls nav aizpildīts, partija nav uzģenerēta, tādējādi pirmajam pircējam nav iespējams reģistrēt pirmā pirkuma darījumu.

Partijas numura veidošanas princips ir šāds: sākotnējās partijas numurs LZIKIS nemainās, bet mainās tikai informācija par partiju. Savukārt jaunizveidotajai partijai tiek piešķirts jauns partijas numurs. Piemēram, ja daļa no nozvejas (sākotnējās partijas) tika pārdota, tad tiek izveidota jauna partija, kurai attiecīgi tiek piešķirts jauns partijas numurs.

Informācija par partiju vienmēr ir pieejama LZIKIS: partijas īpašnieks – savā LZIKIS “kontā”, kontroles iestādes – LZIKIS ievadot partijas numuru vai noskenējot partijas kvadrātkodu.

 Izbraucu ar nozveju krastā pl. 6.00, un uzreiz pirmajam pircējam nodevu zivis, kuras tālāk aizbrauca uz tirgu, lai jau 7.00 atrastos uz letes, bet pirmie pircēji nevar tās ievadīt. Līdz ar to sanāk, ka pirms atdoša-

nas pirmajam pircējam, loms man ir jāievada LZIKIS? Realitātē tas nozīmē, ka jāpārtrauc izkraušana un jābrauc uz mājām ievadīt?

Skatīt iepriekšējo atbildi.

Kamēr piekrastes zvejas žurnāls nav aizpildīts, partija nevar tikt uzģenerēta. Līdz ar to pirmajam pircējam nav iespējams reģistrēt pirmā pirkuma darījumu. Vēršam uzmanību, ka zvejnieks var piekļūt LZIKIS arī no viedtālruņa. Tādējādi nozvejas dati var tikt operatīvi ievadīti, lai pirmais pircējs reģistrētu pirmā pirkuma darījumu. 2021. gada laikā ZM plāno izstrādāt mobilo aplikāciju.

Kā reģistrēt pirmā pirkuma darījumu LZIKIS, kas pārdotas tiek pakāpeniski.

Reģistrējot nozveju, piemēram, 60 kg lašus, sistēma tai piešķir vienu partijas numuru. Zvejnieks visus lašus uzreiz nepārdod, noliek saldētavā, un tad pakāpeniski pats kūpina un/vai pārdod. Kā no sistēmas dabūt arī korektu partijas numuru katram lasim, ko zvejnieks grib pārdot ar pilnībā sakārtotiem dokumentiem un nesāņemt sodu no Valsts vides dienesta?

LZIKIS, saņemot nozvejas datus no elektroniskā piekrastes zvejas žurnāla, automātiski izveido partijas un piešķir tām identifikācijas numurus (kvadrātkodus).

Pirmais pircējs var nopirkt arī daļu no zivīm, reģistrējot pirmā pirkuma darījumu LZIKIS, norādot atbilstošu daudzumu, kuru tas pērk. Nav obligāti pirkt visu partiju uzreiz. ZM vēš uzmanību, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 94 16. punktam pārdošanas zīmes datus LZIKIS reģistrē pirmais pircējs (nevis zvejnieks). Gadījumā, ja pirmā pirkuma darījumā tika pārdota daļa no nozvejas, “atlikumu” zvejnieks reģistrē LZIKIS ar pārņemšanas darījumu, kas sistēmā apliecinās partiju piederību konkrētam zvejniekam.

Ja zvejnieka nozveja bija 60 kg lašu (sākotnējā partija), bet pirmais pircējs iegādājās 10 kg, tad “atlikums” 50 kg zvejniekam būs jāreģistrē ar pārņemšanas darījumu, un šis daudzums (partija) parādīsies zvejnieka LZIKIS “kontā”.

Ja pēc izkraušanas nozveja uzreiz netiek pārdota (nav noticis pirmā pirkuma darījums) vai pārdota tikai daļa, tad tā paliek zvejnieka īpašumā un zvejniekam jāreģistrē pārņemšanas darījums. Pēc šāda darījuma ievades LZIKIS zvejniekam ir piešķirta iespē-

ja reģistrēt visus darījumus ar savām produktu partijām – t. sk. apstrādi (arī saldēšanu), pārdošanu (tā vairs nebūs pirmā pārdošana, jo zivis netiks pārdotas tieši no kuģa, bet būs jau apstrādātas, uzglabātas) utt. Arī visas nākamās pārdošanas darījumos zivis var tikt pārdotas pa daļām, sadalot partiju vēl mazākās partijās.

LZIKIS sadaļā “Nozveja>Zivju produkcijas partijas” zvejnieks var apskatīt visas savas partijas, kā arī reģistrēt attiecīgus darījumus ar tām. Atzīmējot partiju, kuras sākotnējais apjoms bija 60 kg lašu, zvejnieks, reģistrējot pārdošanas darījumu, var norādīt partijas (daļas) apjomu, ko vēlas pārdot, piemēram, 10 kg. Pēc šāda pārdošanas darījuma apstiprināšanas zvejnieka “kontā” parādīsies partijas atlikušais svars – 50 kg. Tālāk šo partiju zvejnieks var izpārdot visu vai pa daļām, var apstrādāt visu vai pa daļām utt.

Atkārtoti vēšam uzmanību, ņemot vērā, ka prasība par zvejas produktu elektronisko izsekojamību tirgū un LZIKIS ievadāmajiem datiem par darbībām ar produktiem attiecas uz visiem operatoriem, ieskaitot piekrastes zvejniekus, gadījumā, ja zvejnieka nozveju nopērk pirmais pircējs, tas arī pirmās pirkšanas zīmes datus ievadīs LZIKIS. Savukārt gadījumā, ja piekrastes zvejnieks pats apstrādā savu nozveju (piemēram, kūpina zivis) un vēlāk pārdod tirgotājiem vai pats tirgo izbraukumu tirdziņos, tad piekrastes zvejnieks rīkojās šādi:

1. reģistrē nozvejoto produktu pārņemšanu;
2. reģistrē veikto apstrādi, norādot apstrādes veidu (rezultātā parādīsies arī gala produkcijas svars);
3. reģistrē pārdošanu produktu tirgotājam, norādot tā nosaukumu (neatkarīgi no daudzuma, jo viņš vēl nebūs galapatērētājs), un tas apstiprina pirkumu;
4. produktu tirgotājs reģistrē mazumtirdzniecības darījumu, norādot to daudzumu, kāds aiziet galapatērētājiem (uz tirgu). Norāda nosaukuma vietā piem. “Tirgus” un savu reģistrācijas numuru

ZM vēš uzmanību, ka tikai pēc produktu nonākšanas galapatērētājiem tie tiek “izņemti” no izsekojamības procesa un produktu partija tiek “norakstīta”.

Plašāk www.zivjutikls.lv

Sagatavoja **Kristaps Gramanis**
pēc ZM sniegtās informācijas

ZIVJU AUDZĒŠANA

ZIVJU AUDZĒŠANA KĀ SIRDSLIETA

Viesojamies Liepājas pusē, Durbes novadā, pie pieredzējuša zivkopja Ērika Rāvas, kura zemnieku saimniecība nodibināta 2000. gadā. Tā ir ģimenes saimniecība, kuru kopīgi vada Ēriks un Anna Rāva.

Aizraušanās rodas bērnībā

Aizraušanās ar zivīm un visu, kas saistīts ar tām, radās jau bērnībā, pateicoties opim, kurš bija aizrautīgs makšķernieks. Liela daļa Ērika bērnības pavadīta Nīcas pusē pie Bārtas upes un, beidzot skolu, bija skaidri zināms, ka tālākās mācību gaitas tiks saistītas primāri ar zivkopību, jo savu dzīvi pilsētas vidē ne mirkli nespējot iedomāties.

Veiksmīgi izturēti iestājekāmieni tehnikumā zivkopības specialitātē. Pēc mācību beigām iegūta pirmā darba pieredze zivju audzēšanā kā strādniekam un pēc laika arī kā galvenajam zivkopim Gaviezes pusē kolhozā "Brīvība". Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas pirmais pastāvīgais sākums saistīts ar zivju dīķa izpirkšanu (vēl par privatizācijas sertifikātiem Durbē) un pašstāstais zivju mājas ierīkošanu ar baseiniem.

Ērika pieredze zivju audzēšanā ir jau 33 gadi, un patlaban tiek apsaimniekoti dīķi aptuveni 100 ha platībā. Tiek nodrošināts zivju audzēšanas pilns cikls – no nārsta un mazuļu audzēšanas līdz pieaugušo zivju pārdošanai.

Viņš ir viens no tiem, kas vienmēr mācās un apgūst, izdomā jaunas lietas, lai saimniekošana būtu ērtāka un praktiskāka. Zivkopībā ir vajadzīgas zināšanas, pieredze un priekšnojauta. Ēriks nekad neliedz padomu kādam citam un aktīvi konsultē gan par zivju dīķu izveidošanu, gan arī zivju audzēšanu.

Koncentrēšanās uz vienu darbības jomu

Kopš 2006. gada saimniecībai ir tikai viena darbības joma – zivju audzēšana, un Ēriks uzsver: "Ja tu kaut ko gribi, tad tikai vienā nozarē un par visiem 110%, un tad var kaut ko panākt."

Saimniecība ir atzīts akvakultūras uzņēmums. Pamatā tiek audzētas saldūdens zivis – karpas, zandarti, liņi, baltie amūri un orfas. Mazākos apjomos tiek audzētas karūsas, sami un foreles.

Gadu laikā izveidojusies ļoti laba sadarbība ar pašvaldībām visā Latvijā,

Foto: no Ērika Rāvas personīgā arhīva

Anna un Ēriks Rāvas

kas veic nozīmīgu darbu, rūpējoties par savā pārziņā esošo ūdens tilpju zivju resursu atjaunošanu un dažādošanu.

Individuāla pieceja ir katram klientam, kas apmeklē saimniecību, lai iegādātos zivis savu dīķu papildināšanai vai arī ēdiena pagatavošanai. Piemēram, zivis tiek kārtīgi barotas un pirms tirgošanas noturētas caurtekošā tīrā ūdenī, tādējādi īpaši parūpējoties par to kvalitāti.

Anna atzīst, ka klientu piesaistē ir liela nozīme sociāliem tīkliem un informācijai, kas tiek publicēta saimniecības Facebook lapā #ZivisnoĒrikaRāvasz/s, bet tai pašā laikā nekas nevar atsvērt tikšanos klātienē un tās pozitīvās emocijas, kas piedzīvotas dažādās dzīves situācijās.

Facebook lapā viņi cenšas parādīt ne tikai zivju tirdzniecības iespēju, bet arī patieso zivju audzētāja ikdienu un darba ritumu, kas nav nemaz tik viegls, kā pirmajā brīdī šķistu. Tās ir pastāvīgas rūpes par zivju labsajūtu un veselību – process, kurā nav mazsvarīgu lietu, jo katra kļūda var atņemt saimniecības izaugsmi vismaz uz vienu gadu un radīt būtiskus zaudējumus.

Kā galvenos izaicinājumus zivju audzēšanā Ēriks min dabu, putnus, zvērus, sarunas laikā tiek pieminētas arī zivju slimības, kas aizvien vairāk izplatās un ar kurām jāērķinās. Ēriks saka: "Viennozīmīgi daba ir numur viens". To nevar koriģēt un mainīt, var tikai pielāgoties. Audzēšanas procesā nianses ir tūkstotis un viena. Dzīvē ir bijušas ļoti dažādas situācijas, bet ne mirkli rokas nav no-laistas un vienmēr meklēti risinājumi.

Sadarbība un jomas attīstība

Zivju audzēšanas jomā ir ļoti svarīga savstarpējā sadarbība un informācijas, pieredzes apmaiņa. Ēriks ir biedrības „Latvijas Zivju audzētāju asociācija” biedrs un ļoti pozitīvi vērtē tās devumu. Biedrība ir primārais informācijas avots par nozarē notiekošo, tās attīstību, un praktiski vienīgā iespēja tiešā veidā ietekmēt nozares svarīgu jautājumu virzību. Tas attiecas gan uz likumdošanas prasībām, gan arī pieejamo atbalstu. Vērtējot jomas attīstību, Ēriks atzīmē, ka tendence rāda, ka varēs audzēt vairāk zivju uz vienu hektāru, varēs turēt lielākus blīvumus, bet tajā pašā laikā tas radīs arī savas sekas, jo tādā gadījumā ir lielāks slimību risks, un tāpēc rūpīgi ir jāizvērtē katra situācija.

Gandarījums

Vislielāko gandarījumu rada darba rezultāts. Ērikam ir ļoti spilgts piemērs par pirms diviem gadiem iegādātu dīķu kompleksu, kur dīķi bija pilnībā aizauguši un atstāti novārtā. Tika veikti lieli tīrīšanas darbi, sakārtojot un izkopjot, un jau nākamā gadā, redzot to zivju masu, kuru izdevās izaudzēt, sajūtas un gandarījums bija vārdiem neapaprakstāms. **ZI**

Aleksejs KAČANOVS,
LLKC Liepājas konsultāciju
biroja vadītājs
e-pasts:
aleksejs.kacanovs@llkc.lv
tāl. 27843096

PIEKRASTES ZVEJA

“JAUNAS ASINIS” PIEKRASTES ZVEJĀ

Zivju Lapas” lasītāji noteikti pārstāv to Latvijas iedzīvotāju daļu, kura uztraucas par Baltijas jūras piekrastes zvejniecības nākotni, un katram ir skaidrs, ka tā atkarīga no savlaicīgas paaudžu maiņas nozarē. Diemžēl faktiskā situācija ir bēdīga, piemēram, Rīgas jūras līča austrumu piekrastē strādājošus piekrastes zvejniekus vecumā līdz 40 gadiem var saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem, un rietumu piekrastē situācija nav nemaz labāka. Aicināju uz sarunu vienu no jaunākajiem aroda pārstāvjiem – Jāni Krūmiņu no SIA “Aļģes 1”, lai uzzinātu viņa viedokli par jauniešu ienākšanu nozarē.

Jānis, lai gan aizņemts ar reņģu zvejas organizēšanu, jo pašreiz ir stāvvadu zvejas sezona, dalījās informācijā par uzņēmumu, lai arī atbildot uz jautājumiem.

– **Jāni, kas pamudināja, ierosināja pievērsties piekrastes zvejniecībai Salacgrīvas novadā?**

– Ar piekrastes zvejniecību nodarbojas mana ģimene vairākās paaudzēs, tāpēc arī es pievērsos tai. Kā arī to ierosināja mans tēvs Māris un vectēvs Jānis, lai es sāktu apgūt zvejniecības iemaņas agrā jaunībā. Ar zvejniecību sāku nodarboties aptuveni 13 gadu vecumā.

– **Kurš no tuvākajiem devis lielāku ierosmi strādāt savā profesijā, jo gan tēvs, gan vectēvs ir zvejnieki?**

– Gan tēvs, gan vectēvs ir aicinājuši ar to nodarboties un darījuši daudz, lai zvejniecība mani ieinteresētu, bet tomēr tētis devis lielāku ieguldījumu tam, lai es būtu tur, kur esmu patlaban.

– **Kādas bija grūtības, izaicinājumi, uzsākot darbu zvejas uzņēmumā?**

– Manas lielākās grūtības bija cīņa ar jūras slimību vairāku gadu garumā. Tas

Foto: no Jāņa Krūmiņa privātas arhīva

Jānis Krūmiņš no SIA “Aļģes 1” jau trešajā paaudzē ir zvejnieks

dažbrīd noveda līdz domām, ka zvejojot jūrā iet vairs negribu un neiešu, bet tētis ar vectēvu vienmēr mierināja un teica, ka nākamajā sezonā jau vairs nebūs tik slikti. Tas deva iedvesmu turpināt.

– **Vai uzskati, ka iegūtā izglītība un pieredze ir pietiekama veiksmīgai darbībai biznesā?**

– Man personīgi Jūrskolas izglītība ir devusi tikai nelielu pienesumu zvejniecības jomā, ļoti daudz esmu iemācījies agrā jaunībā, dodoties kopā ar tēvu un vectēvu jūrā. Daudzas nianšes tiek apgūtas tikai pieredzes rezultātā, bet pamatzināšanām, protams, ir jābūt. Pašreizējā pieredze ir pietiekama, bet zvejniecībā vienmēr ir jāapgūst jaunas iemaņas un jācenšas optimizēt zvejas rīkus un metodes.

– **Kas kā uzņēmuma īpašniekam visvairāk traucē ikdienas darbībā?**

– Šķiet, ka pavasara mēneši ir kļuvuši vējaināki, un tas apgrūtina darbu stāvvadu zvejas sezonā. Tā rit tikai

pāris mēnešus, dod galveno ieguldījumu, tāpēc laika apstākļi ir būtiski.

– **Kas, pēc tavām domām, pievilinātu jauniešus strādāt tavā zvejas uzņēmumā? Varbūt redzi, kā valsts un ES varētu atbalstīt uzņēmumus, kuri apmāca jauniešus arodam, jo neviena arodskola piekrastes zvejniekus neapmāca?**

– Jauniešus varētu pievilināt labs atalgojums par salīdzinoši neilgi pavadīto laiku jūrā. Zvejošana lielākoties notiek agri no rīta, savukārt pārējo dienas daļu var pavadīt citās (savās) darīšanās vai darbos. Pozitīvais šajā darbā ir arī daudzveidība un izaugsme. Valsts un ES atbalsta veids, kādu es redzu, varētu būt apmācāmo jauniešu pilna vai daļēja algas finansēšana, iespējams, arī kādi nodokļu atvieglojumi.

– **Lūdzu, izstāsti, vai tava nodaļa jaunietis varētu dibināt zvejas uzņēmumu “no nulles” un uzsākt zveju piekrastē kā komerczvejnieks? Ar kādām grūtībām viņam būtu jāsaskaras?**

– Nē, manuprāt, nevar, jo nav pieejami brīvi zvejas rīki. Katrā pašvaldībā ir noteikts konkrēts zvejas rīku skaits, kurus pašvaldība iznomā zvejniekiem, tāpēc iespējas ir ļoti ierobežotas. Bet, ja kāds atsakās no saviem murdiem, stāvvadiem vai vienkārši beidz savu darbību, tad tālākās iespējas zvejniecības nozarē ir atkarīgas no tā, ar kādu zvejas veidu ir paredzēts nodarboties.

Jauniešus varētu pievilināt labs atalgojums par salīdzinoši neilgi pavadīto laiku jūrā

◀ 5. lpp.

Piemēram, ja tā būtu stāvvadu zveja, tad jāreķinās ar ļoti lielām izmaksām, kas ir mērāmas vairākos desmitos tūkstošos eiro, ja jāsāk viss no nulles. Savukārt murdu zvejai ieguldījumi nav vajadzīgi tik lieli, bet arī peļņa ir mazāka kā stāvvados. Protams, nozveju precīzi nevar prognozēt.

– **Kādas domas par zivju resursiem piekrastē – samazinās, nemainās, palielinās?**

– Grūti teikt, jo laika apstākļi ir ļoti mainīgi un nemierīgi, kas traucē stāvvadu zvejai. Kopumā vērtējot, zivju resursiem vajadzētu palielināties, jo zvejas flote jeb kuģi, kas zvejo Rīgas jūras līcī, ir izteikti mazāk kā kādreiz.

– **Kā vērtē Dabas aizsardzības pārvaldes saudžejošo attieksmi pret roņiem?**

– Pagaidām nevaru komentēt, bet it kā tiek izstrādāti noteikumi roņu medīšanai vai baidīšanai, precīzi nepateikšu. Tai pašā laikā nav tā, ka nekas nebūtu izdarīts postījumu seku mazināšanai, jo ir izstrādāta kompensācijas shēma par nozvejas zaudējumiem, kurus radījuši aizsargājami zīdītāji.

– **Ko plāno nākotnē, vai domā, ka kādreiz nodosi savu amatu pēcnācējam?**

– Domāju turpināt zvejnieka gaitas ģimenes uzņēmumā, kā arī paralēli jāpaplašina pakalpojumu daudzveidība, lai mazinātu sezonāliti. Jā, protams, turpināšu tradīcijas un nodošu savu amatu nākamajām paaudzēm.

– **Lasītājs, ļoti iespējams, gribēs uzzināt, kur tavu lomu var iegādāties?**

– Sīkāka informācija par iespējām ie-

gādāties svaigas zivis ir pieejama vietnē www.novadagarsa.lv, meklējot Kuivižus, SIA "Aļģes-1", vai arī pa telefonu 28757932. Zvejoju ar stāvvadiem, zivju murdiem, lucīšu murdiem, sīkzivju murdu un reņģu tīkliem. Tāpēc laikā no februāra līdz jūlijam, kā arī septembrī un oktobrī zvejas uzņēmums piedāvā iedzīvotājiem dažādas zivis – lašus, taiņņus, reņģes, raudas, karūsas, asarus, vimbas, lucīšus, apaļos jūrasgrunduļus utt. Piedāvājums atkarīgs no sezonā noteiktajiem liegumiem, laika apstākļiem un zivju resursiem piekrastē. **ZI**

Jānis KRAVALIS,
LLKC Zivsaimniecības
nodaļas projektu vadītājs
e-pasts:
janis.kravalis@llkc.lv
tāl. 27763321

Kas var pieteikties?

Zivsaimniecības uzņēmumi ar vēlmi attīstīt savu saimniecisko darbību.

Esošs, strādājošs uzņēmums ar apgrozījumu zivsaimniecībā pēdējā noslēgtā pārskata gadā.

Cik stundas?

Slēdzot vairāku gadu sadarbības līgumu, saņemi aptuveni 200 konsultāciju stundas 2,5 gadu laikā ar 100% atbalsta intensitāti.

Kādu mērķi izvirzīt?

Paaugstini uzņēmuma izaugsmi, efektivitāti un konkurētspēju. Izvirzi mērķi, kas ļaus tev sasniegt nākamo līmeni biznesā.

Kāpēc man to vajag?

Katram uzņēmējam reiz pienāk brīdis, kad ir vēlme sasniegt nākamo līmeni. Ar jaunām zināšanām, prasmēm un drosmi izvirzīt sev jaunus mērķus to izdarīt ir vieglāk. Šī programma ir radīta, lai tevi atbalstītu un palīdzētu.

Augsmes programma esošiem zivsaimniecības uzņēmumiem, slēdzot sadarbības līgumu 2021–2023

Ko tu iegūsi?

Slēdzot līgumu, tu iegūsi **personīgo biznesa konsultantu**, kura gādībā tu varēsi uzlabot savas zināšanas un prasmes individuālās konsultācijās un sasniegt jaunus mērķus biznesā.

Kāda veida konsultācijas?

Varēsi saņemt individuālas konsultācijas vadībiznībās, ekonomikā, zivsaimniecībā, akvakultūrā, mārketingā, grāmatvedībā, projektu vadībā un finanšu analizē sava biznesa mērķa sasniegšanai.

Kā uzzināt vairāk?

Plašāku informāciju iegūsti pie projekta vadītāja:
Kristaps Gramanis
T: 28304909
E: kristaps.gramanis@llkc.lv

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS

CEĻĀ UZ VIEDUMU PIEKRĀSTĒS

Biedrība “Partnerība laukiem un jūrai” sadarbībā ar piecām zivsaimniecības vietējām rīcības grupām Latvijā un vienu Somijā 2021. gada februārī uzsāka īstenot jaunu starptautisku sadarbības projektu “Ceļā uz viedumu piekrastēs”. Projekts veicina viedo ciemu koncepta ieviešanu un attīstību sešās pilotvietās Latvijas piekrastē.

Sadarbības projekta mērķis ir iepazīstināt tieši piekrastes iedzīvotājus ar viedo ciemu attīstības konceptu un uzsākt tā pakāpenisku ieviešanu katrā no sešu sadarbības partneru izvēlētajām piekrastes teritorijām jeb apkaimēm. Tādējādi aktivizējot arī vietējās piekrastes kopienas, izglītojot kopienu līderus, stiprinot ciemu–apkaimju identitāti un veicinot uz mūsdienu zināšanām un inovācijām balstītu ilgtspējīgu attīstību. Mērķis ir arī veicināt jaunu sociālu un ekonomisku sadarbību starp vietējiem iedzīvotājiem, lai uzlabotu piekrastes ciemu un apkaimju dzīves kvalitāti.

Projekta mērķa grupas ir visi piekrastei piederošie cilvēki konkrētajās pilotvietās. Viedo ciemu, kas var būt gan ciems, gan apkaime, gan neliela pilsēta (*rural town*) veido kopiena, kas sastāv no vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem, zvejniekiem, jauniešiem, veciem cilvēkiem un jaunienācējiem. Kopienas uzdevums ir kopīgi apzināt savas vajadzības un kopīgi tās risināt, izmantojot esošos ekonomiskos, sociālos, zināšanu, laika un citus resursus, kā arī piesaistot jaunas zināšanas un jaunus veidus, kā reaģēt uz apkārtējam pārmaiņām, lai rastu risinājumu saviem izaicinājumiem. Tādējādi projektā tiek iesaistīta plaša mērķauditorija – no kultūras, politikas veidotāju un uzņēmēju pārstāvjiem līdz esošiem un arī nepastāvēšiem iedzīvotājiem piekrastes teritorijās.

Nemot vērā piekrastes sezonālātes apdzīvotību, īpaša uzmanība projektā tiek pievērsta arī ilglaicīgiem “vasarniekiem”.

Projektā iesaistītās pilotvietas (ZVRG) ir sekojošas: 1) “Partnerība laukiem un jūrai”: Lapmežciema apkaime (Lapmežciema pagasts), Engures novads; 2) “Jūrkante”: Ainaži, Salacgrīvas novads; 3) “Jūras zeme”: Carnikava, Carnikavas novads; 4) “Talsu rajona partnerība”: Kaltene,

Foto no projekta atklāšanas pasākuma 2021. gada 25. martā, pieslēdzoties visai piekrastei

sazināties, gan dodoties paredzētajā pieredzes apmaiņas braucienā, kad tas būs iespējams un droši no epidemioloģiskās situācijas viedokļa. Šā gada martā aktīvākie apkaimju un ciemu iedzīvotāji apguva mācību ciklu Zoom platformā par kopienu veidošanu, līderismu un iedzīvotāju grupu dažādību, lai stiprinātu kopienu līderus, kuri spētu attīstīt kopienas savos ciemos un apkaimēs arī turpmāk.

Informāciju par projekta aktivitātēm, pilotvietām, kā arī par pasākumu norises laikiem var uzzināt, sekojot projekta lapai: @viedieciemipiekrastē un feisbukā kā, arī minētajās ZVRG mājaslapās.

Svarīgi, ka Latvijas piekrastes apkaimes pārzina jaunus attīstības konceptus kā viedais ciems, un ir gatavas darboties gan lokālā, gan nacionālā, gan arī globālā līmenī, reaģējot uz jaunajām tendencēm, ko ietver jaunā Kopīgā lauksaimniecības politika. LEADER/SVVA (*sabiedrības virzīta vietējā attīstība*) pieejai, ko īsteno VRG, ir daudzas paralēles ar viedo ciemu koncepciju, piemēram, “no apakšas uz augšu” pieeja, vietējo vajadzību potenciāla apzināšanās, kā arī sadarbības un inovāciju elementi. Izņemot iespēju piedalīties šādos projektos, piekrastes iedzīvotāji spēs skaidrāk definēt savas vajadzības, lai tās risinātu ar jauno stratēģiju projektu apgūšanu.

Projektu “Ceļā uz viedumu piekrastēs” (Nr. 20-00-F043.0443-000001) finansē Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds. **ZI**

Ieva Vitola-Deusa, projekta vadītāja

AKVAKULTŪRA

TEHNISKI PAREIZA ZIVJU DĪKA IZVEIDE

Sācies LLKC sadarbības demonstrējums ar saimniecību "Lejas Tīkāni" par tehniski pareiza zivju dīka izveidi un karpu intensīvu audzēšanu.

Demonstrējuma norises vieta ir Nītaures pagasts, Amatas novads, saimniecība "Lejas Tīkāni".

Pasākuma virsmērķis ir pārbaudīt, vai divu gadu laikā iespējams izaudzēt karpu preču zivs izmērā un atpelnīt ieguldītos līdzekļus ātrāk.

Demonstrējumā centīsimies pārbaudīt un pierādīt, ka:

- arī nelielā dīkī ir iespējams organizēt profesionālu, produktīvu un saimnieciski pamatotu zivju audzēšanu, veicot rudens nozvejas katru gadu;
- piemērotos apstākļos ir iespējams piemājas dīki pielāgot zivju audzēšanai, tam netērējot nesamērīgi lielus līdzekļus;
- ieceres realizēšanai nav nepieciešami daudzi gadi;
- no zivju dīka ir iespējams novākt ražu katru gadu;
- darba augļus ir iespējams baudīt visas sezonas garumā;
- zivju rūpnieciska audzēšana ir iespējama arī ainaviskā dīkī;

Dīkis tika pārveidots par zivju audzēšanai piemērotu

- barojot zivis ar profesionālu zivju barību un veicot ūdens aerāciju, ir iespējama intensīva zivju audzēšana lielos blīvumos;
- nodrošinot zivīm aizsardzību pret zivju ēdājiem, ir iespējams būtiski samazināt zivju zudumus.

Demonstrējuma dīka stāvoklis pirms demonstrējuma uzsākšanas. Demonstrējums uzsākts 2020. gada rudenī esošā, ar kārkliem un alkšņiem aizaugušā piemājas dīkī – praktiski ūdens bedrē, jo tā bija bez meniķa. Dīka ūdens spoguļa laukuma platība pirms rekonstrukcijas bija 0,2 ha.

Tika pieņemts lēmums – esošos apstākļus piemērot intensīvai karpu audzēšanai. Dīkis tika pārveidots par zivju audzēšanai piemērotu.

Rekonstrukcijas ietvaros dīkim tika izveidots meniķis ūdens līmeņa regulēšanai, kā arī zivju nozvejas organizēšanai rudenī. Tika izveidots dīka gultnes slīpums ar zivju nozvejas savākšanas vietu, kā arī, novācot krasta apaugumu, nedaudz palielināta ūdens spoguļa platība līdz 0,3 ha platībai. Dīkim ir uzstādīta laipa ar zivju barotavu. Pa dīka perimetru plānots novilkt elektrisko ganu zivju aizsardzībai no zivju ēdājdzīvniekiem, kā arī dīkim ir pārvilkts tīkls zivju aizsardzībai no zivjēdāju putniem. Audzēšanas sezonas garumā tiks veikta skrupuloza zivīm izbarotās

barības uzskaitē, tiks mērīts ūdenī izšķīdušā skābekļa līmenis, kā arī veiktas regulāras kontrolzvejas zivju pieauguma novērtējumam visas audzēšanas sezonas garumā. Rudenī veicot nozveju, tiks apkopoti sezonas rezultāti.

2021. gadā, audzēšanas demonstrējumu uzsākot, dīkī tika ielaisti vienasarpas karpu mazuļi ar vidējo svaru 97 gramu. Plānotais rudens rezultāts ir nozvejot divvasaras karpas ar svaru 1–1,5 kg.

Ja to pieļaus epidemioloģiskā situācija valstī, demonstrējuma norises vietā ir plānots organizēt klātienē semināru par demonstrējumā notiekošo. **ZI**

Raivis APSĪTIS,
LLKC eksperts
zivsaimniecībā
e-pasts:
raivis.apsitis@llkc.lv
tālrunis: 29233377

Zivju Lapa

SAGATAVOTA
Latvijas Lauku konsultāciju
un izglītības centra Apgādā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018
tālrunis: 63050220
Iespējams "United Press Tipogrāfija"
Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Zivju Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

"LAUKU LAPU" IESPĒJAMS ARĪ ABONĒT

Ja vēlaties "Lauku Lapa" saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan "Latvijas Pasta" interneta mājaslapā:
<https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>

Abonēšanas indekss – 1163.

